

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL UAB „EPSO-G“ SKOLOS GRAŽINIMO UAB „IGNITIS GRUPĖ“

Pažymime, kad UAB „EPSO-G“ (toliau - EPSO-G) yra pilnai neatsiskaičiusi su UAB „Ignitis grupė“ (toliau – Ignitis grupė) pagal 2012 m. sudarytą akcijų pirkimo pardavimo sutartį dėl LITGRID AB akcijų paketo pardavimo (toliau – akcijų pirkimo-pardavimo sutartis). Teikiamo Vyriausybės pasitarimo protokolo projekto rengimo dienai, EPSO-G skola Ignitis grupė siekia 174,7 mln. Eur, neįskaitant pagal akcijų pirkimo-pardavimo sutartį numatyto galutinės kainos priedo perskaičiavimo (toliau – Skola), kuris yra numatyta akcijų pirkimo-pardavimo sutartyje. Abiejų šalių nuomonės dėl akcijų priedo vertės skiriasi, pozicijų skirtumas yra apie 22 mln. EUR. Galutinis skolos grąžinimo terminas yra 2022 m.

Per 2013-2016 metų laikotarpį ne kartą buvo svarstomas EPSO-G skolos Ignitis grupė panaikinimo (nurašymo) klausimas, tačiau dėl žemiau pateiktų argumentų, minėtam EPSO-G pasiūlymui nebuvo pritarta. Pagrindinės priežastys, nurodančios kodėl buvo atsisakyta skolos nurašymo yra:

1. Skolos panaikinimas neturėtų jokio poveikio elektros ir dujų perdavimo tarifui;
2. EPSO-G ir Ignitis grupė 2012 m. akcijų pirkimo-pardavimo sutarties pakeitimas, priimant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą, numatant, kad sandoris yra neatlygintinas ir galimai pažeistų 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamento (ES) 2015/1588 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnį, kuriame įtvirtintas valstybės pagalbos draudimas;
3. Perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimo modelis kartu su pagrindinėmis 2012 m. sutarties nuostatomis (atlygintinumas, pardavimo sutartis ir t .t.) buvo notifikuotas ir įvertintas Europos Komisijos. 2013 m. Europos Komisija, atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pateiktą informaciją, pažymėjo, kad Lietuva elektros perdavimo sistemos operatoriaus veiklą pagal Direktyvos nuostatas atskyrė tinkamai;
4. Nebuvo pagrindo manyti, kad EPSO-G susidurs su finansiniais sunkumais/nemokumu įgyvendinant strateginius projektus energetikos sektoriuje;

5. Ignitis grupės valdymo organai neturėjo ir neturi pagrindo ir teisės inicijuoti ir priimti nuostolingų bendrovei sprendimų;

6. Skolos panaikinimas – nuostolis Ignitis grupei, kuris neleistų mokėti valstybei dividendų keletą metų.

Vyriausybė, atsižvelgdama į EPSO-G finansinę padėtį, numatomą bendrovės įsipareigojimų vykdymą ir į tai, kad didesnių dividendų išmokėjimas valstybei kartu vykdant ir įsipareigojimus pagal akcijų pirkimo-pardavimo sutartį gali sukelti rimtų mokumo problemų, 2016 m. lapkričio 9 d. nutarimu priėmė sprendimą sumažinti EPSO-G skiriamą dividendams pelno dalį kasmet už 2016-2021 metus iki minimalaus lygio - 0,5% EPSO-G paskirstytinojo pelno. Taigi EPSO-G į valstybės biudžetą moka simbolinius dividendus.

Kartu protokoliniu sprendimu Vyriausybė 2016 m. lapkričio 9 d. pavedė Energetikos ministerijai, EPSO-G akcijų valdytojai, priimti atitinkamus sprendimus, įpareigojant EPSO-G padengti įsiskolinimą UAB Ignitis per įmanomai trumpiausią laikotarpį, be kita ko, įvertinant galimybę refinansuoti įsiskolinimą.

Tarp Ignitis grupė ir EPSO-G vyko derybos dėl paskolos grąžinimo anksčiau laiko arba jos pardavimo (refinansavimo kredito įstaigų lėšomis), tačiau kompromisas nebuvo pasiektas.

Minėta situacija Finansų ministerijai, kaip institucijai, kuri atsakinga už valstybės biudžeto vykdymą ir kuri įgyvendina Ignitis grupė akcijų valdytojos funkcijas, kelia susirūpinimą dviem aspektais:

1. neišspręstas dviejų valstybei svarbių bendrovių tarpusavio skolos klausimas neigiamai įtakoja Ignitis grupės galimybes palankiausiomis sąlygomis pritraukti finansavimą kapitalo rinkos priemonėmis;

2. planuojamas EPSO-G dividendų už 2019 m. finansinius metus mokėjimas į valstybės biudžetą (numatyta 50 mln. eurų), ženkliai pablogintų EPSO-G finansinę padėtį (sumažėtų bendrovės nuosavas kapitalas), tuo pačiu padidėtų rizika EPSO-G grupės įmonių įgyvendinamų ypatingos valstybinės svarbos projektų finansavimo užtikrinimui.

Pažymėtina, kad Ignitis grupei yra suteiktas BBB+ kredito reitingas, kurį norint išlaikyti būtina be kita ko valdyti grupės įmonių skolinimo lygį. Ignitis grupė yra aktyvi žaliųjų obligacijų leidėja, kuri skolinasi tarptautinėse rinkose labai patraukliomis sąlygomis, tokiu būdu užtikrindama finansavimą Valstybei strategiškai svarbių projektų vykdymui strateginių gamybos pajėgumų ir žaliosios energetikos plėtros srityse bei modernizuojant elektros ir dujų skirstymo tinklus. Taip pat šiuo metu jau yra priimtas sprendimas inicijuoti Ignitis grupės pirminį viešą akcijų siūlymą (angl. *initial public offering, IPO*), siekiant užtikrinti Nacionalinės energetinės nepriklausomybės ir Ignitis

grupės strategijų įgyvendinimui būtinų projektų finansavimo šaltinius. Neišspręstas EPSO-G Skolos grąžinimo klausimas neigiamai įtakoja Ignitis grupės ilgalaikiams strateginiams tikslams užsitikrinti tvarų ir pigų finansavimą kapitalo rinkose, taip pat mažina patrauklumą potencialiems investuotojams, o tai turi neigiamos įtakos ne tik pačiai Ignitis grupei, bet ir valstybės interesams.

EPSO-G įsipareigojimų Ignitis grupei galutinis įvykdymo terminas yra 2022 metai, todėl akivaizdu, kad bendrovė negalės jų įvykdyti pagal akcijų pirkimo-pardavimo sutartyje nustatytas sąlygas. Siekiant užtikrinti EPSO-G ilgalaikį finansinį tvarumą yra būtina pratęsti šių įsipareigojimų vykdymo terminą 10-15 metams, pasinaudojant kredito įstaigų teikiamomis galimybėmis. Todėl racionaliausias sprendimas yra EPSO-G skolos refinansavimas. Pažymime, kad EPSO-G finansinė situacija neblogėja refinansavimo atveju, pasikeičia tik bendrovės kreditorius, pailgėja skolos grąžinimo terminai, palūkanos išlieka tos pačios, nes Ignitis grupė prisiima šios skolos aptarnavimo kaštų padidėjimą refinansavimo atveju.

EPSO-G grąžinus skolą Ignitis grupė, pastaroji siektų 2020 metais sumokėti į valstybės biudžetą iki 50 mln. eurų didesnius dividendus, taip kompensuodama prarastas lėšas dėl EPSO-G mokėtinų dividendų sumažėjimo. Tokiu būdu EPSO-G išlaikytų tokį patį nuosavo kapitalo lygį ir tuo pačiu ženkliai sumažintų riziką dėl finansavimo šaltinių jos valdomų grupės įmonių ypatingos valstybinės svarbos projektų finansavimui užtikrinti.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ir siekiant išspręsti tiek dviejų valstybės valdomų bendrovių, tiek valstybės interesų neatitinkančią situaciją bei užtikrinti šių bendrovių ir jų valdomų grupių įmonių ilgalaikį finansinį tvarumą teikiamas Vyriausybės pasitarimo protokolinis sprendimo projektas.

Pažymime, kad Ignitis grupė jau pradėjo rengtis IPO procesui, artėja įmonių ir jų grupių metinių finansinių ataskaitų išleidimo terminai, todėl atitinkami sprendimai ir valstybės valdomų bendrovių susitarimai dėl skolos refinansavimo turėtų būti priimti artimiausiu metu, maloniai prašome šį klausimą įtraukti į 2020-04-01 Vyriausybės pasitarimo darbotvarkę.

PRIDEDAMA. Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.